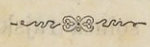

Na Vrazovem domi

pri odkritji spomenične ploče

dné 8. septembra 1880.

Oj krasan si krasan
ti moj zavičaju! . . .
Ovdě je gaj, gdě te
Lada prigrčila;
Gdě si se u kolo
uhvatio Vila'.

STANKO VRAZ.

Sozdrávljam te, oj hiša veličastna!
Bliščéci med gorícami labud,
Ki strehe si prostirala perut
Nad pévčevu zibéljo, kot oblastna
Postojna, ród čuváje, ko je slastna
Detínstva sanja mu pójila čud:
Prišli smo k tebi, vzvišeno svetišče,
Slavit otročjih íger mu tvoríšče.

V naročji tvojem prvi je obsíjal
Svetóvne luči ga nebeski zór,
In sladkih pesmij nevsahljiv izvòr
Iz máterinih se mu prs je zlíjal
V sreé, préd nežnim duhom se razvíjal
Pravljíc mu tajnih čarovít prizòr,
Ki v prsih vnel mu žar je hrepenénja
V cvetoči vrt človeškega življénja.

Zamáknen zrl je tú z višave jasne
Na dragi svoj slovenski zavičaj —
Gorič prisójnih blagoslovljen raj,
Kjer deklice kot Vile vitkostasne
Prepévale so pesni miloglasne

In v hladno-senčni ga zvbíle gaj,
Kjer kakor iz cvetlic medú čebela
Ljubezni se mu duša je navzela.

In bujno, kakor če z višín zasíje
V spomladi solnca rajskomil pogled
Na zemljo, zimski se otaje led —
Iz prs mladéniču se zdaj razlíje
Srebrno-čisti vrelec poezíje

A glej! v ljubezenski razkošja med
Raz líce domovini solza kane —
Proséči nje pogléd srcé mu gane.

Saj golobíca krotka, potrpljiva
Najmlájša matere je Slave hčí —
Slovénija in v nedrih jej ne tlí
Željá prešírnih ískra nevgasljiva:
Pohlevén ród pod njenim žézlom biva,
Življenja svojega se veselí
Kot slavec v lipé senčnatem zavetji,
Utáplja tuge svoje v sladkem petji.

Vendàr, nad mlado lipo razprostira
Ošábno kríla star mogočen hrást,
Telesa nežnega razvoj in rást
Tlačíteľ kruti zlobno jej ovíra:
V njegóvi mračni senci vela híra,
Pretí pogína tožna jej propast;
In ptíc veselih zbégano krdelo
Raz vèj samótnih je na — hrast vzletelo.

Kot rezek mëč tú pesniku prosune
Srcé bolestni domovíne jad,
Vzbudí se duh njegóv, čvrst sókol mlád,
Iz prs mu gnjeva sveti plamen bune:
Vznešèn udarja v lire zlate strune,
In kakor niz pečine vodopád,
Ko sužnjesti razklénil je okóve —
Šumele burno pesni so njegóve.

A tihi žerovínski krog dobrane
Budítelju iz štájarskih goríc,
Odzíval nij proróški jarni klic,
In — žalosten otšél je preko Drave
Tijà na solnčni breg šumeče Save,
Kjer prostih vzpríme petje ga Modríc —
V cvetočem périvoji ga miléje
Vonjáv spomládnh sladki dih obvéje.

Veselo, kot skorjanec nad livade
Ko zora na iztoki zažarí,
V raj písništva mu prosti duh vzletí,
Kjer blažene prošínejo ga nadé,
Da bede tèmni zástor skóro pade,
Pod katerim ród po luči koprni —
Da brate mile sloge vez ovije
In zlati zòr slobóde jim zasíje

In — v širem krogi zbrani, glej, stojímo
Hrvatje in Slovéní v složen zbor
Okólo tebe, veličástni dvor,
Da pevcu v spomeník te posvetímo,
Kot bratje v trdno zvezo se združímo,
Ki delóm je njegóvim biló vzor:
Nad nami Vrazov duh prostira krila —
Nas žerovínsko blagoslávlja Vila! —

Vatroslav Holz.

Kot reček mée tu pesnika prouma
 Srce bolasti domovine jad,
 Vzdihni se duh njegov, vrst sôkol mlád,
 Is pas mu enjava svetl pamen pame:
 Vmesta uboga v tve state strune,
 In kakor niz pedine vodopád,
 Ko souzpesti razkôni je okove —
 Šumele bânno pesni so njegove.

A tih, xetovasti kroc dobave
 Budelja iz stâjaskob goric,
 Otviral nij pirovski jamni klob,
 Ip — žalosten ôžel je preko Drave
 Tja na souhni prag šumeča Save,
 Kjer prôstili vzpinajo petje ga Modric —
 V cvetoem petivôj na mlâje
 Vonjav apomâdnih stâbi dih odjeje.

52021010

Veselo, kot skoc na livado
 Ko zora na
 V tih pesnik, na
 Kjer blazne
 Da bede tãmi
 Pod kerin rod po luh kôpni —
 Da prate mlie slone vex ovije
 In xati xôr slobohe jim xasje . . .

In — v širem krovi xprni, kje stojno
 Hvatje in Slovèni v sloven xbor
 Okdo tãbe, veljastni dvor,
 In beven v spomenik te postavimo,
 Kot bratje v trdno xvezo se xbrûimo,
 Ki delam je njegov bil xvor:
 Nad nami Vrazov duh prostira krila —
 Nas xerovinsko blaosâvlja Vilaj —

Vatroslav Holc.